

## Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

## в Австрії:

на цілий рік . 10 ар. (20 кор.)  
на пів року . 5 ар. (10 кор.)  
на чверть року . 2-50 ар. (5 кор.)  
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

## За границею:

на цілий рік . 16 рублів  
або 36 франків  
на пів року . 8 рублів  
або 18 франків  
Поодинокі числа по 3 кр. ав.

## РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,  
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровного (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатані візні від порта. — Оголошеня авчачайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надславим» 20 кр. від стрічки. Подлики і приватні доносени по 15 кр. від стрічки.

## Чеський сойм.

(X) Ческе питанє є неперечно головним осередком, около котрого обертають ся політичні справи Австрії і нічого дивного, що й тепер бачність політичних кругів звернена головню на чеський сойм, хоч він зібрав ся лише на коротку сесию.

При відкритю сесії промовив намісник гр. Куденгове характеристичне слово про політичне положенє. Він зазначив, що правительство сподіває ся, що розвага побідить і найде ся по обидвох боках відвага до мира в користь краю і держави. Якже ж мало буває звичайно відваги у найсміливіших людей, у грізних небезпечностях і нічого дивного, що пустослові крикуни верховодять в суспільности. Се знаменню, що се слово упало з прачительственного місця на головній видівні австрійского національного спору і се добре, що єго проголошено неначе указку для теперішньої соймової сесії. Було би се марнованєм слів, якби ми хотіли над тим розводити ся, що передовсім в Чехах належало би показати відвагу до мира. Ціла держава нездужає іменно задля чесько-німецкого спору і лише сей спір довів державу до краю погібелі. Тимто повинна конечно ще бути зроблена проба чесько-німецких переговорів.

Намісник зазначив, що правительство зверне ся до обидвох народів, щоби уложили поміж собою услівя мира а бодай вступні услівя до роз'єму. Наколиб прийшло до роз'єму, то се вийшло би неперечно на користь краю і держави. Вийшло би се на користь в тім напрямі, що край і держава могли би без перепон взяти ся з цілою ревностю до полагоди великих і важних а невідкладних задач і оцадили-б собі всяких потрясень.

На жаль обставини так зложили ся, що годі заманювати ся рожевими надіями. А всеж таки міг намісник Чех вказати на мирову прояву, яка склала ся серед виборів до сойму. Від давних літ тепер знов вся більша посілість є репрезентована в соймі і гр. Куденгове міг на се вказати з повним правом як на прояву многозначну. Завдяки пожертвованю і патріотичній обачности консервативної шляхти чеської повело ся се перевести. В тих трудних часах чеська шляхта дала добрий приклад. Она обминала те, що роз'єднює, а гляділа того, що єднає.

Намісник доторкнув ся некорисного вельми фінансового положеня краю і се є наче поважне візванє до річевої роботи, яка лише тоді буде можлива, коли дійде бодай до національного роз'єму.

Очевидно, годі з того висновувати віщованя про будучину, тим більше, що сесия соймова вельми коротка. Зовсім справедливо маршалок кн. Лобковиц висловив жаль, що краю сойму не визначають довшого часу для полагоди важних краєвих справ і конечних задач для добра краю. Так маршалок як і намісник покладають свої надії на довшу весняну сесию.

Правда, що перед нею буде дальше тривати зимова сесия ради державної, а до того часу рішить ся також доля чесько-німецких переговорів. Рішенє западе не в Празі, але у Відні. Всеж таки з теперішньої хоч короткої сесії чеського сойму можна буде мати певні дані про можливий розвиток справ в будучині, а в розправі над бюджетовою провізором певно проявлять ся погляди ріжних сторонниць нової краєвої репрезентації.

## В справі подій на львівськїм університеті.

(З причини «привітків до історії сесії русько-української молодіжи з університету львівского»).

(Конець).

Русини-академики дали доказ великої розваги і великого такту, а заразом пожертвованя, що постановили сесію удержати в львівского університету, доки не займуть тут такі обставини, котрі уможливили би Русинам-академикам — без обидженя їх патріотичних русько-українських почувань — спокійно віддавати ся нації в рідній русько-українській мові. — Коли отже дня 3. грудня 1901. мали розпочати ся виклади на університеті на ново, не явили ся вже академики-Русини — в наслідок повисшої обмежающей і визивающей прокламації сенату.

Тимчасом на припорученє від міністра просвіти, сенат зібрав ся в ночи з 2. на 3. грудня 1901. і постановив здержати поново дальші виклади на університеті на неограничений час. Про сю постанову академики-Поляки, здає ся, не знали й прийшли на виклади; ба й прийшли такі межі 8—9 год. рано, котрі звичайно довго поза 9. год. привикли вставати зі сну; ба й не прийшли голіруч, але з палицями, боксерами, револьвелями і тодшлєгерами. Що се не є голі твердження, на те є слїдуючі факти:

а) Двох Поляків академиків стоять 3. грудня 1901. о 9 год. перед пополуднем на скруті ул. св. Миколая і площі академічної і ведуть таку розмову: «Żałuję, że tak рано wstał». «Na żal — niema żadnego Rusina, któregooby pobić można»; при тім розговорі показав один академик Поляк боксер.

Сі обставини доказує ся свідком п. Александром Бережницьким зі Львова.

б) Дня 3. грудня рано йшли Поляки-академики, студент медицини Дверницький, студ. мед. Болеслав Длугошевский і студ. мед. Адам Мавевский улицею Фредра ід університетови. На розі коло палати гр. Фредра стрічає їх Русин студ. прав Ярослав Савчак. Єго запитав студ. Дверницький: «Tu idziesz także na uniwersytet?». При тих словах розіняв студ. Дверницький коротке футерко, що мав на собі, і показав ручку — після гадки п. Савчака — від тодшлєгера зі словами: «Popatrz się, co ja mam». П. Ярослав С. поглянув, попрощав ся і пішов. Тимчасом надійшли студенти прав Русини Михайло Присташ і Павло Покотило й прилучили ся до студ. мед. Дверницького. Коло кам'яниці інженера Ріхмана приступив знов студ. прав Ярослав Савчак до них; а тоді Дверницький знов показав

ручку від тодшлєгера. Студ. прав Михайло Присташ є гадки, що се була ручка від револьвера, бо так і студ. Дверницький говорив, що він револьвер мав. Студ. Присташ не видів ніколи тодшлєгера; тому міг ручку тодшлєгера взяти за ручку від револьвера.

Сі обставини доказує ся свідками студентами прав: Ярославом Савчаком зі Львова, Михайлом Присташом з Михнівця, і Павлом Покотилом.

г) 3. грудня 1901. о 9 год. рано стрічають ся два академики Поляки коло уличі Калічої (недалеко університету) й ведуть таку розмову: «Tu już wracasz?». — «Wracam. Nie było czego iść. Spokój».

Сі обставини доказує ся свідком студ. прав Михайлом Присташом з Михнівця.

А тепер запитаємо, чи п. міністер просвіти — якби знав хоть про сі три факти які я зібрав от, сказати-б, прихланцем — казав би, що се неправда є, що академики Поляки уоружені прийшли 3. грудня 1901. на університет львівський, щоби Русинів-академиків бити?

б) Дальше казав п. міністер просвіти, що «обави, щоби Русини-академики, які хотять повернути на львівський університет, не були наражені на переслїдованя, — є безосновні».

Чи сі обави є безосновні, найліпше поучують факти обид і намірених чинних зневаг, наведені в «Руслані» від ч. 274—285.

7) Дальше говорить п. міністер просвіти про «брутальне» поступованє академиків-Русинів.

Здає ся, що колиб були скорше відомі вище наведені факти обид і замірених чинних зневаг та спосіб, як атакували 19. падолиста 1901. проф. Твардовский й університетска прислуга Русинів-академиків на вічу полуднішнім, то заклад «брутальности» звернув би ся був не в сторону академиків-Русинів, але в другу сторону...

8) Дальше сказав п. міністер просвіти в своїй відповіді на інтерпеляцію:

«На жаль, не могу прийняти, що — якби не згадана повисше відозва сенату — пожалованя гідне движенє академиків-Русинів було би ся поківчло?»

Розваживши добре всі обставини сеї справи, приїдемо до заключеня, що так дійсно є — що коли би сенат дав був якусь сатисфакцію академічній руській молодіжи, то она — звісна з своєї миролюбности — вернула би спокійно до своєї наукової праці на львівськїм університеті.

9) Врешті каже п. міністер просвіти:

«Власти академічні в університеті львівськїм не відмовляють Русинам-академикам своєї «опіки»».

Коліб се було сказано серед иньших обставин, виглядало би на чисту іронію! Але оно свідчить як найвимовнійше, що п. міністер не має свідомости, які тут були взаємини межі теперішнім сенатом академічним — а Русинами-академиками. Для того удаємо ся отсим до п. міністра просвіти з ліпшими інформаціями і надіємо ся, що положить конець кривдї академиків-Русинів на львівськїм університеті і що уможливить їм як найскорший поворот до львівського університету.

Трийцятьмільоновий русько-український нарід надіє ся сего по п. міністрі просвіти, що





## Малий Фейлетон.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

### Моя історія.

(Стефані Д. — в незабудь).

І знов ходив я засмучений, але сим разом був той смуток далеко більший. Я не мав притулку ні в хаті, ні в огороді і не міг нічого робити і то доти, доки на свою резиденцію не вибрав сальону. Пополудни, коли всі спали, влазив я тихцем до сальону і там пересиджував аж до вечера, доки всі не ішли купати ся. Але одного дня був я таки нещасливий! Коли я прийшов до дверей сальону, були вони зачинені. Але то байка! Головна річ, що ключа не було в замку. Нещасливий відійшов я, а коли переходив через спальню, побачив я швагра. Коли я вперед ішов, спав

він, а тепер сидів на софі і усміхався до мене...

Від тепер ходив я по огороді і виливав перед природою свій біль та смуток, моє горе та недолу. «Де діти ся мені? Порадь матінко-природо!» І природа вислухала мої молитви. Бо став віяти легонький вітрець і холітали ся галузки; я звернув на них увагу і мені здавало ся, що вони щось говорять, але їх бесіди я не міг зрозуміти. Уже з резигнацією відходив я, та галузки сильніше хилили ся... хилили ся в бік відчиненого вікна від сальону... Вітер утих, а я забрав свої шпиргалі і подіз крізь вікно. І так лавив я цілий тиждень. Рано отворили вікно задля вентиляції, а вечером замикали і я мав цілий день безплатний вступ до сальону. Я осмілював ся аж так, що брав зі собою воду та ріжні віктуали, щоби не потребувати вилазити і щоби устерегти від чужоюсторонних впливів. Я був щасливий! Але по щастю усе наступає розчароване...! В сальоні мусів я тихо сидіти, що-

би не почув, мусів вистерігати ся кашляти і уважати, аби не повернути яке крісло. Але одного дня трапило ся мені мимо того нещастя. І так, коли я влазив до сальону, засмарував вікно болотом та вправ зі стукотом на підлогу. Хвилю надслухував я; було тихо, отже не почув мене. Я став витирати вікно, аби на другий день не побачили, бо напевно вигнали би мене. Коли все було добре, сів я до роботи. Та вона не йшла. Я написав: «Любов твою никне, мов сонце на заході...» — та далі не хотіло іти. Я був дуже добрий на те все і кілька разів немного хибувало, що я не перевернув яке крісло, а крім того хотіло ся мені що хвилі кашляти і чим більше я себе приневолював, тим більше хотіло ся мені. Вкінці дістав я на додаток щикавку. Я став понивати воду, а коли раз добре потягнув, захлиснув ся і попав в сильний кашель. В другім покою стали рухати ся... я стратив притомність. Колиж я почув, як швагер всадив заржавілий ключ в

замок від дверей, обгорнув мене страх. Я постановив дати ногам знати і утечи тою самою дорогою, котрою прийшов. В поспісі хотів я забрати зі собою свої прилади, та вивернув темно-фіолетовий атрамент на нову, ясну скатерть, а останок води на восковану підлогу. Тоді мусів я уже втікати! Моя подорож була така: Коли я був на вікні одною ногою, отворили ся двері і увійшов швагер, а за ним і ціла родина; колиж я вступив другою ногою, піднесли усе крик; коли я летів на діл, почув засуд: «Ані в спальні, ані в альтані, ані в спіжарні, ані під сливкою, ані навіть в сальоні не сьміш писати дурниць!» — а коли я був уже на землі, то бачив, як галузки дерев клонили ся зі жалю...

(Дальше буде).



## COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна  
Небувала, сензаційна програма!  
від 16. до 31. грудня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) 15 медведів, 4 пси, 1 кінь. Найбільша тресура світа. 2) Дружина Hadji, Moh med, 6 Арабів в невидимих продукциях. 3) Орлеанська дівця, вайгарійський і найбільший образ (триває 15 минут) американського біоскопу. 4) Brothers Ceado, американські гімнастики на рухомій драбині. 5) Орхестра і рекламограф. 6) Lerette зі своїм «мармурним псом Бен», плястичні постаті. 7) Maryvan Duk, американська артистка в стрілянню. 8) The two Paulis, шпортовий акт на площі Lawn-Tennis. 9) Les Denvells, інструменталні віртуози. 10) Iza Fanchon, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представле. В неділю і свята два представлення. Шо пятниці High-Life представле. Білети вчасніше можна замовляти і рабути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

## МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом  
в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)  
продам сейчас за 4.000 зр.  
Зголошення приймає Редакція «Руслана».

Ц. к. упр. гал. акц.

## Банк Гіпотечний

### Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує задатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя пацери вартісні і дає на них задатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

#### Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 лр. а в річню, депозитар дістає в сталевій касі павиріжні сховок до вилучення улажку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перховувати може свої майно або важні документи.

Під тим сагадом поробив Банк гіпотечний як найдостійши зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Товариство взаїмного кредиту

## „Дністер“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»)

приймає вклади до опроцентования на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і више, до половини вартости гіпотекі на силату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Священники не посідаючі гіпотекі мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу життєву; обезпечатись на житє треба тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Уділ членський виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в «Дністрі».

З днем 31. грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплачені уділи	73087 " — "
вкладки щадничі	806803 " — "
уділені позички	763737 " — "
касовий оборот в 1900 році	2424157 " — "

Інформації до позичок уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністер».

## В К А Н А Д У



як і до всіх других заморських земель переправляє  
НАЙДЕШЕВШЕ  
повсюди знакома фірма:

**B. KARLSBERG**  
HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.

Поки хто шифкарту курить, нехай зриває мої ціни з цінажи агентів корабельних.

3—10

## Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

### Драма на селі

ціна 70 сот.

### і того самого автора: НАГУЛА

ціна 30 сот.

оповіданя з життя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецького 26, або в Ставропільській Книгарні ул. Руска у Львові.